

УДК 378.14

[https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-8\(14\)-724-737](https://doi.org/10.52058/2786-6165-2023-8(14)-724-737)

Патлайчук Оксана Віталіївна кандидат філософських наук, доцент, доцент кафедри психології, філософії та соціально-гуманітарних дисциплін, Національний університет кораблебудування ім. адм. Макарова, Проспект Героїв України, 9, м. Миколаїв, 54007, тел.: (097) 687-54-08, <https://orcid.org/0000-0002-1448-3360>

Канарова Ольга Вікторівна кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти і соціальної роботи, Мелітопольський державний педагогічний університет імені Богдана Хмельницького, вул. Наукового містечка, 59, м. Запоріжжя, 69000, тел.: (096)-21-61-372, <https://orcid.org/0000-0001-6876-6326>

Брюховецька Ірина Володимирівна кандидат хімічних наук, доцент, доцент кафедри біології та хімії, Дрогобицький державний педагогічний університет імені Івана Франка, вул. Івана Франка, 24, м. Дрогобич, 82100, тел.: (095) 535-58-26, <https://orcid.org/0009-0004-6694-4570>

СУЧАСНІ ОСВІТНІ ПРАКТИКИ ЗВО: ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НАВЧАННЯ

Анотація. У статті розглядаються теоретико-методологічні засади сучасних освітніх технологій, викладаються особливості інноваційних технологій навчання.

Впровадження інноваційних освітніх технологій в освітній процес вищої школи здатне якісно змінити звичні способи та методи викладання, закладаючи тим самим фундамент нового способу підготовки сучасного фахівця, який має необхідний набір компетенцій. У статті звернено увагу на нові освітні практики, які формуються у зв'язку із віртуалізацією освітнього середовища та поширенням інноваційних освітніх технологій; визначено основні переваги відкритих освітніх мультимедіа систем.

Зазначається про обумовлені віртуалізацією освітнього середовища вимоги до підготовки випускника університету, яка за нових умов все більше залежить від швидкості орієнтування в інформаційному просторі, ніж від рівня володіння професійними знаннями і вміннями.

Конкретизовано особливості технології дистанційного навчання; специфіки змішаного навчання як навчальної методології, яка поєднує в собі традиційні методи викладання з інноваційними, які забезпечуються можливостями інформаційно-комунікаційних технологій.

Проаналізовано методологічні характеристики інтерактивного навчання як специфічної організації освітнього процесу, що має проблемно-пошукову природу; уточнено основні форми, засоби, завдання інтерактивного навчання, а також логіку навчальної взаємодії при його організації. Доведено, що ідея інтерактивної педагогічної взаємодії становитиме концептуальну основу розвитку інноваційних освітніх технологій у ЗВО.

Обґрунтовано доцільність використання у процесі професійної підготовки технології контекстного навчання і кейс-технології, заснованої на самостійному вивченні друкованих і мультимедійних навчально-методичних матеріалів.

У цілому, актуалізовано значущість використання інноваційних технологій навчання, що дало можливість створити якісно нове освітнє середовище як основу для розвитку та модернізації системи освіти.

Ключові слова: модернізація вищої школи, віртуалізація освітнього середовища, інноваційні освітні технології, інтерактивна педагогічна взаємодія, дистанційне навчання, змішане навчання, контекстне навчання, кейс технологія

Patlaichuk Oksana Vitaliyivna Candidate of Philosophical Sciences (PhD in Philosophy), Associate Professor of the Department of Psychology, Philosophy and Social-Humanitarian Disciplines, Admiral Makarov National University of Shipbuilding, Avenue of Heroes of Ukraine, 9, Mykolaiv, 54007, tel.: (097) 687-54-08, <https://orcid.org/0000-0002-1448-3360>

Kanarova Olha Viktorivna Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor of the Department of Preschool Education and Social Work, Melitopol State Pedagogical University named after Bohdan Khmelnytskyi, Zaporizhzhia, str. 59, Naukovy mistechko, 69000, tel.: (096)-21-61-372, <https://orcid.org/0000-0001-6876-6326>

Briukhovetska Iryna Volodymyrivna Candidate of Science in Chemistry, Associate Professor, Associate Professor of the Department of Biology and Chemistry, Drohobych Ivan Franko State Pedagogical University, 24 Ivan Franko Street, Drohobych, 82100, tel.: (095) 535-58-26, <https://orcid.org/0009-0004-6694-4570>

MODERN EDUCATIONAL PRACTICES OF HIGH SCHOOLS: FEATURES OF THE USE OF INNOVATIVE LEARNING TECHNOLOGIES

Abstract. The article examines the theoretical and methodological foundations of modern educational technologies, outlines the features of innovative learning technologies.

The introduction of innovative educational technologies into the educational process of a higher school can qualitatively change the usual ways and methods of teaching, thus laying the foundation for a new way of training a modern specialist who has the necessary set of competencies. The article draws attention to new educational practices that are formed in connection with the virtualization of the educational environment and dissemination of innovative educational technologies; the main advantages of open educational multimedia systems are determined.

It is noted about the requirements for the training of a university graduate due to the virtualization of the educational environment, which under the new conditions increasingly depends on the speed of orientation in the information space than on the level of professional knowledge and skills.

Features of distance learning technology are specified; the specifics of blended learning as an educational methodology that combines traditional teaching methods with innovative ones provided by the possibilities of information and communication technologies.

The methodological characteristics of interactive learning as a specific organization of the educational process, which has a problem-searching nature, are analyzed; the main forms, means, tasks of interactive learning, as well as the logic of educational interaction in its organization are specified. It has been proven that the idea of interactive pedagogical interaction will form the conceptual basis for the development of innovative educational technologies in higher education institutions.

The expediency of using contextual learning technology and case technology based on independent study of printed and multimedia educational and methodological materials in the process of professional training is substantiated.

In general, the significance of the use of innovative learning technologies was updated, which made it possible to create a qualitatively new educational environment as a basis for the development and modernization of the education system.

Keywords: modernization of the higher school, virtualization of the educational environment, innovative educational technologies, interactive pedagogical interaction, distance learning, blended learning, contextual learning, case technology

Постановка проблеми. Сучасна сфера освіти України переживає найскладніший період реформування, оновлення інституційного та змістовного характеру, що ведуть до створення системи, адаптованої до потреб сектора національної економіки та успішно інтегрованої в соціально-економічну інфраструктуру країни. Найпотужніші трансформаційні процеси, пов'язані з переходом до нової моделі освіти та переорієнтацією на компетентнісну парадигму навчання, вимагають переосмислення характеру відносин суб'єктів освітньої діяльності, модернізації освітніх програм, технологій та змісту освітнього процесу на всіх рівнях професійної освіти.

Масштаб та значущість необхідних нововведень у сфері вищої освіти очевидні та переважно здійснюються у комплексі заходів, серед яких інноватизація освітніх програм та технологій належить до домінуючих. Слід зазначити, що у полі наукового дискурсу проблематика розробки та впровадження інноваційних педагогічних технологій ЗВО досить актуалізована та продовжує активно обговорюватися представниками різних галузей соціально-гуманітарного знання.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Загальні проблеми підвищення якості освіти шляхом впровадження інформаційно-комунікаційних технологій досліджували В. Биков, Ю. Горошко, М. Жалдак, Н. Морзе, Ю. Триус та ін.

У працях І. Богданової, О. Михайлової, В. Матірко, Ю. Ткаченка, О. Сидоренка, Ю. Сурміна, В. Лободи та ін. розкрито теоретичні засади застосування сучасних педагогічних технологій в освітньому процесі.

Класифікацією технологій освітнього процесу займалися Г. Селевко, О. Пехота, М. Фіцула, І. Дичківська, О. Пошетун та ін.

Вчені-психологи Л. Асімова, Н. Богомоллова, Д. Кавтрадзе, А. Смолкін вивчали особливості застосування активних методів навчання.

Предметом наукових розвідок вітчизняних В. Галузинський, М. Євтух, О. Пошетун, М. Ярмаченко) та зарубіжних учених (В. Донхем, Л. Рейнольд) були теоретико-практичні основи використання інтерактивних технологій.

Мета статті – аналіз сучасних освітніх практик ЗВО в контексті використання інноваційних технологій навчання.

Виклад основного матеріалу. Насамперед, слід зазначити, що технологія – категорія процесуальна; вона може бути представлена як сукупність методів зміни стану об'єкта. У свою чергу, педагогічна технологія – це системний метод створення, застосування та визначення всього процесу викладання та засвоєння знань з урахуванням технічних

та людських ресурсів та їх взаємодія, що ставить за мету оптимізацію форм освіти. Освітня технологія – це процесуальна система спільної діяльності суб'єктів навчання з проєктування (планування), організації, орієнтування та коригування освітнього процесу з метою досягнення конкретного результату за умови забезпечення комфортних умов учасникам процесу [1].

І.Кожем'якіна зауважує, що комплекс освітніх технологій на сьогодні є досить різноманітним. Пов'язано це, зокрема, «із запровадженням нових освітніх стандартів (Концепція НУШ (2016), Державного стандарту базової середньої освіти (2020)); варіативністю форм здійснення навчання (за очною, заочною, дистанційною, мережевою, екстернатною, сімейною (домашньою), вечірньою, формою педагогічного патронажу, дуальною» [2, с.99].

Аналіз педагогічної наукової літератури [1;3;4] дає змогу виділити основні характеристики технології навчання. Це системність, науковість, інтегративність, відтворюваність, ефективність, якість і мотивованість навчання, новизна, алгоритмічність, інформаційність, можливість тиражування, перенесення в нові умови та ін.

Технологія навчання трактується як впорядкована педагогічна діяльність, що реалізує науково обґрунтований проєкт дидактичного процесу і має більш високий рівень ефективності, надійності і гарантованості результату, ніж це має місце при традиційних моделях навчання [1].

В сучасних системах відкритої та дистанційної освіти активно застосовуються для передачі інформації та забезпечення взаємодії викладача та студента комп'ютерні технології.

Багатьма авторами наголошується на широкому діапазоні можливостей, які з'являються в ході комп'ютеризації освітнього процесу, що дозволяє значно інтенсифікувати та оптимізувати обмін інформацією між суб'єктами навчальної діяльності. При цьому реконструюються організаційно-технічні аспекти навчальної діяльності. Так, оснащеність необхідним обладнанням навчальних аудиторій, безперебійний доступ до Інтернету та комп'ютерна грамотність викладачів та студентів стають базовими умовами здійснення освітнього процесу.

На зміну класичним паперовим носіям поступово приходять цифрові формати даних, а електронні підручники, довідники, спеціальні програми, віртуальні навчальні комплекси, навчальні аудіо- та відеолекції починають складати основний обсяг освітніх матеріалів та джерел. У таких умовах формуються нові способи оволодіння

дисциплінарними знаннями. Студенти навчаються працювати з цифровими джерелами даних, звикають отримувати інформацію із мережевих ресурсів. Більше того, стало можливим засвоювати матеріал самостійно через аудіо- та відео демонстрацію [6].

До основних переваг відкритих освітніх мультимедіа систем можна віднести: - відсутність змістовних та технічних обмежень (повноцінне використання нових педагогічних інструментів з можливістю поширення інформації у глобальних комп'ютерних мережах; - можливість побудови авторського навчального курсу викладачем та створення індивідуальної освітньої траєкторії студента (завдяки наявності варіантів виконання електронних навчальних модулів); - необмежений життєвий цикл системи: оскільки кожен навчальний модуль автономний, а система відкрита, то він є динамічно розширюваним освітнім ресурсом, що не вимагає суттєвої переробки в цілому при зміні змістовних або технічних зовнішніх умов. Не менш важливою властивістю є відкритість електронних навчальних модулів до змін, доповнень, повної модернізації.

Тим самим віртуалізація освітнього середовища формує характерні для її нових властивостей освітні практики.

Як зауважує С.Лукашук, «актуальність вивчення віртуалізації освітнього простору визначається самою тенденцією до віртуалізації, а також неузгодженістю системи навчальної взаємодії, яка набуває віртуального характеру та проявляється практично у необмеженому доступі до інформації й проблематизує алгоритм її відбору в глобальному світі. Сьогодні це стає провідним вектором, як для конкретного суб'єкта освітньої взаємодії, так і для всього освітнього простору суспільства і світу» [7, с.166].

Науковець також наголошує, що «нові умови освітнього середовища витісняють природні процеси передачі та засвоєння інформації, змінюючи як характер діяльності індивіда під час навчання, так й сам спосіб життя, систему цінностей і відносин в освітньому просторі» [7, с.166]. Зауважимо і про те, що віртуалізація освітнього середовища по-новому визначає успішність випускника університету, яка за нових умов все більше залежить від швидкості орієнтування в інформаційному просторі, ніж від рівня володіння професійними знаннями і вміннями.

Перехід до інформаційних технологій та можливість віртуального спілкування з віддаленим доступом до різних серверів призвели до зародження нової форми навчання – дистанційної. Дана форма навчання дозволяє реалізовувати навчальний план за допомогою самостійного

вивчення матеріалів, розташованих на спеціалізованих інтернет-ресурсах, разом із віртуальним спілкуванням з викладачем за допомогою електронної пошти, відеоконференцій, діалогів в онлайн-режимі тощо.

Водночас, дискусії про переваги та недоліки дистанційних технологій продовжуються досі. Достатньо констатувати, що їх подальший розвиток та впровадження залишаються актуальними.

В документі «Про затвердження Положення про дистанційне навчання» зазначено, що «метою дистанційного навчання є надання освітніх послуг шляхом застосування у навчанні сучасних інформаційно-комунікаційних технологій за певними освітніми або освітньо-кваліфікаційними рівнями відповідно до державних стандартів освіти» [9].

Автори колективної монографії «Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі» обґрунтовують, що «при дистанційному навчанні можуть використовуватися різноманітні методи надання навчальної інформації: від традиційних друкованих видань до найсучасніших комп'ютерних технологій (радіо, телебачення, аудіо/відеотрансляції, аудіо/відеоконференції, E-Learning/online Learning, інтернет-конференції, інтернет-трансляції). Під час дистанційного навчання використовуються такі основні елементи: дистанційні курси; веб-сторінки й сайти; електронна пошта; форуми й блоги; чат і ICQ; теле – і відеоконференції; віртуальні класні кімнати та інше» [3, с.109].

Ми цілком погоджуємося з авторами посібника у тому, що «сьогодні дистанційне навчання претендує на особливу форму навчання поряд з традиційною (очною, заочною, вечірньою, екстернатом), функціонуючи на різних онлайн платформах (Google +, Moodle (<https://download.moodle.org/>), Microsoft Teams та ін.» [3, с.109].

У зв'язку з цим виникає питання про освітні практики, які конструюються при дистанційному навчанні. Студенти в даному випадку не відвідують лекційно-семінарські заняття, не взаємодіють із однокурсниками. Багато видів інтерактивних педагогічних технологій, що передбачають колективну участь та обговорення, виключаються. Основні акценти робляться на самостійній роботі студентів. Хоча те, яким чином студент її організує, як складається його індивідуальний процес навчання, який актуалізується за допомогою дистанційних технологій, є не менш важливим. Відповідно, особливо актуальним нині стає питання організації змішаного навчання.

В. Кухаренко, Ю. Триус, А. Стрюк змішане навчання (blended learning), визначають «як цілеспрямований процес здобування знань,

умінь, навичок в умовах аудиторної та позааудиторної діяльності суб'єктів освітнього процесу на основі використання і взаємного доповнення технологій традиційного, електронного, дистанційного та мобільного навчання за наявності самоконтролю тим, хто навчається, часу, місця, маршруту та темпів навчання» [11].

В. Кухаренко також зазначає про доцільність визначення змішаного навчання «як навчальної методології, підходу до викладання, який поєднує в собі традиційні методи з комп'ютерною опосередкованою діяльністю для навчання» [11, с.113]. Науковець наголошує, що при цьому відбувається інтеграція різних технологій в єдиний освітній підхід.

Свою чергою, І Воротнікова розробила типологізацію моделей змішаного навчання. До них учена відносить такі: - обличчя до обличчя (face to face); - ротації (ротаційна модель з онлайн-станціями, з лабораторними роботами, модель «Перевернутий клас», індивідуальна ротаційна модель); - гнучка модель (Flex-модель, онлайн драйвер); - модель самостійного змішування (Self-blend модель); - віртуально збагачена модель [2, с. 17-21].

Зважаючи на той факт, що змішане навчання поєднує різні моделі навчання, особливої актуальності набуває практикування інтерактивного навчання, яке побудоване на значущості співробітництва та взаємодії студентів та педагогів, студентів різних курсів, самих викладачів в освітньому процесі [13].

Даючи обґрунтування інтерактивному навчанню, І. Луцик наголошує на специфічній організації освітнього процесу, «що має проблемно-пошукову природу, здійснюється за допомогою засобів комунікації та базується на спільній діяльності, за якої педагог знаходиться в позиції фасилітатора, а студенти активно взаємодіють між собою та викладачем» [8].

О. Пометун інтерактивне навчання трактує «як організацію вчителем за допомогою певної системи способів, прийомів, методів освітнього процесу, заснованого на: - суб'єкт-суб'єктних стосунках педагога й учня (паритетності); - багатосторонній комунікації; конструюванні знань учнем; - використанні зворотного зв'язку; постійній активності учня» [10, с.7].

У даному випадку важливе вибудовування як вертикальних, так і горизонтальних зв'язків між учасниками навчально-педагогічної взаємодії. Завдяки цьому підходу виконується одне із завдань формування загальнокультурної компетенції, а саме – за допомогою конструювання комфортних умов навчання формується здатність

майбутнього фахівця успішно функціонувати в колективних формах діяльності та його готовність до плідної співпраці на основі рефлексивного діалогу.

Розділяючи таке розуміння сутності інтерактивного навчання О. Коберник та Г. Терещук зауважують, що «за інтерактивної моделі активну участь у процесі пізнання беруть всі без винятку його учасники. Саме у цьому розумінні інтерактив визначається як практичне навчання. Практика полягає в тому, що студенти які знаходяться в інтерактивному середовищі вже не можуть залишатися пасивними спостерігачами навчального процесу, а навпаки, стають його співучасниками. Тому перед викладачем постають нові завдання на відміну від традиційних» [4, с.58-59].

Інтерактивний процес навчання передбачає включеність усієї навчальної групи до процесу пізнання, налагодження колективної роботи, в процесі якої кожен включається в роботу і робить свій індивідуальний внесок через взаємний обмін ідеями та думками. Природно це передбачає індивідуальну, парну та групову роботу з обов'язковим зворотнім зв'язком. При цьому клімат у колективі має характеризуватися відкритістю, активним взаємним спілкуванням студентів [5].

Також інтерактивні заняття характеризуються фактом взаємної оцінки та контролю над діяльністю одних учасників над іншими, аргументи кожного рівноправні між собою. Кінцевим результатом є створення та накопичення загального знання та його генерація. Роль викладача у цій системі зводиться до наставництва і фасилітаторства.

Інтерактивні форми навчання різноманітні за змістом. Вони включають проведення лекцій-дискусій, лекцій-діалогів, лекцій-розмов. Істотним доповненням є семінарські заняття (семінари-бесіди, семінари-дискусії, семінари-конференції, семінари-ігри, рефлексивні семінари тощо). Тобто передача навчальної інформації у традиційній, скоріше директивній формі замінюється більш гнучким, орієнтованим на творчий потенціал студента спілкуванням.

Найпоширенішими формами інтерактивного навчання, окрім названих, є: тренінг; навчальна гра (імітація, рольова, ділова, освітня); співробітництво у малих групах; майстер-клас; case-study (аналіз конкретних ситуацій, ситуаційний аналіз); мозковий штурм; дебати, дискусія, круглий стіл; залучення фахівців у конкретній галузі або відвідування суспільство-значущих місць з тематики заняття (екскурсія); проєктні технології та ін.

Інтерактивне навчання вимагає системного практикування завдань на зразок: • пошук необхідних матеріалів у бібліотеках та мережі Інтернет; • огляд літератури щодо певної проблеми; • самостійне формулювання завдань; вирішення завдань, поставлених викладачем; • проведення досліджень (нехай і локальних, але з рівнем складності, що поступово підвищується); • тренування технічних чи лабораторних навичок; • тренування професійних навичок; • проведення необхідних досліджень та написання есе, звітів (різних за обсягом і широтою матеріалу); • спільна робота з іншими студентами над написанням звіту, розробкою проєкту, вирішенням завдання; • підготовка та проведення усних презентацій, як у групах, так і індивідуально; • конструктивна критична оцінка роботи та знань інших студентів, а також продуктивне використання критики, яка висловлюється іншими студентами щодо роботи та знань студента; • виконання функцій керівника чи повноправного учасника робочих груп; • тренування навичок виконання роботи у призначений термін; • обмін питаннями та інформацією з іншими студентами з використанням різноманітних способів комунікації; • виховання критичного ставлення до своєї діяльності.

Інтерактивна педагогічна взаємодія передбачає наступну логіку навчальної діяльності: мотивація – формування нового досвіду – його осмислення через застосування – рефлексія. При цьому основна роль викладача полягає у вмінні організувати продуктивну групову та міжособистісну комунікацію, яка б спиралася на процеси сприйняття, пам'яті, уваги, а передусім, на творче продуктивне мислення і спілкування. Педагогічними засобами інтерактивного навчання є: - суб'єкт-суб'єктна та групова взаємодія (суб'єктна позиція, співпраця, кооперація, конструктивна та доброзичлива атмосфера); - діалог-полілог (уміння слухати, ставити запитання та відповідати на запитання, висловлювати та відстоювати власну точку зору, вести полеміку); - мислєдіяльність та смислотворчість (уміння здійснювати розумові операції, чітко виражати зміст своєї позиції, розуміння та пояснення сенсу законів, явищ, теорій, фактів); - свобода вибору засобів та способів засвоєння навчального матеріалу (прояв творчості, самостійності, вибір способів вирішення навчальних завдань, прояв індивідуального стилю навчальної діяльності); - ситуація успіху (застосування комплексу педагогічних засобів, що сприяють успіху у навчальній діяльності всіх суб'єктів освітнього процесу); - рефлексія (самоаналіз та об'єктивна оцінка та самооцінка результатів особистісного розвитку та навчальної діяльності).

Відтак, можемо узагальнити концептуальні особливості і завдання інтерактивного навчання: ефективне засвоєння навчального матеріалу; самостійний пошук шляхів вирішення різноманітних навчальних завдань; підвищення мотивації та інтересу студентів до вивчення конкретної дисципліни; залучення студентів до командної роботи, в якій важливу роль відіграють взаємоповага, толерантність до думки кожного та встановлення свободи слова; формування у студентів умінь висловлювати власну думку з опорою на логічні факти; вироблення усвідомленої компетентності студентів.

Означеним концептам відповідає і технологія контекстного навчання, обґрунтована О. Вербицьким. За її логікою навчання у закладах вищої освіти має здійснюватися у контексті майбутньої професійної діяльності та виступати формою особистісної активності й умовою формування професійно значущих якостей особистості майбутнього фахівця. Контекст є смислотворчою категорією, що забезпечує активне включення у процес пізнання та оволодіння майбутньою професією. Основною одиницею навчальної роботи викладачів та студентів тут стає не чергова порція інформації, а ситуація в її предметній та соціальній визначеності. Діяльність студентів при цьому набуває ознак, у яких виявляються особливості майбутньої професійної діяльності, а розв'язання ситуаційних завдань і вправ розвиває розумові здібності студентів, формує ціннісне ставлення до освіти та професії.

Найбільш успішно цей підхід реалізується за допомогою кейс-технології, заснованої на самостійному вивченні друкованих і мультимедійних навчально-методичних матеріалів. Змістова особливість технології полягає у використанні професійно орієнтованих ситуацій для спільного аналізу, обговорення, пошуку шляхів розв'язання.

Г.Товканець доводить, що «використання кейс-методу в професійній підготовці майбутнього фахівця дозволяє підвищити пізнавальний інтерес до дисциплін, що вивчаються, поліпшити розуміння суспільних законів, сприяє розвитку дослідницьких, комунікативних та творчих навичок прийняття рішень. Основна ж функція кейс-методу – вчити студентів вирішувати складні неструктуровані проблеми, які неможливо вирішити аналітичним способом» [12, с.149].

Відтак, кейс-метод є одним із найбільш затребуваних у професійній підготовці, оскільки активізує безліч різних чинників: теоретичні знання, практичний досвід студентів, їхню здатність формулювати свої думки, висловлювати пропозиції, аргументовано

доводити свою думку. Використання методу кейсу засвідчує свою ефективність у тих дисциплінах, де завдання можуть мати безліч варіантів розв'язання і конкурувати за рівнем істинності. Контекстне навчання реалізується також у процесі навчально-виробничих практик, виконання та захисту випускних та кваліфікаційних робіт.

У цьому розрізі слід вирішити питання оптимального співвідношення інноваційних та традиційних методик викладання з урахуванням того, які освітні практики вони формують. Погодимося, успішність досягнення цілей та завдань навчального плану багато в чому залежить не тільки від того, що засвоюється (зміст навчання), а й від того, як засвоюється. Як засвідчує практика, інтерактивні технології сприяють активізації процесу засвоєння необхідних знань, навчають студентів конструктивного спілкування, пошуку компромісів, допомагають сформувати критичне мислення, дозволяють глибше пізнати самого себе, виявити свої сильні та слабкі сторони, переваги та недоліки. Дають потужний поштовх для реалізації природних здібностей, для вироблення певних моделей поведінки у суспільстві, для самопізнання та самовдосконалення.

Висновки. Стратегію сучасної вищої освіти, визначену новими умовами соціально-економічного розвитку, становлять розвиток та саморозвиток особистості майбутнього фахівця, здатного не лише провадити діяльність на високому професійному рівні, а й здійснювати інноваційні процеси, виявляти креативність. Ця стратегія може бути результативною лише за умови використання в освітньому процесі інноваційних професійно-орієнтованих технологій навчання. Відтак, активне застосування технологічного підходу у вищій професійній освіті — це засіб підвищення педагогічної майстерності викладачів та ефективної діяльності студентів у досягненні вищих освітніх результатів, розширенні можливостей для вибору ефективніших способів вирішення завдань професійної освіти.

Література:

1. Вишківська В., Патлайчук О., Кінаш А. Молодь і ринок. 2023. № 5(213). С.94 -99.
2. Дистанційне та змішане навчання в школі. Путівник / Упоряд. Воротникова І. П. Київ: Київ. Ун-т ім. Б. Грінченка. 2020. 48 с.
3. Інноваційні технології в сучасному освітньому просторі: колективна монографія / За заг. Редакцією Г.Л. Єфремової. Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2020. 444 с.
4. Інноваційні педагогічні технології у трудовому навчанні/ [Заг. Ред. О.М. Коберника, Г.В. Терещука]. Умань: СПД Жовтий, 2008. 212 с.

5. Інтерактивні технології навчання: теорія, практика, досвід: [метод. Посібн.] / [Авт. Укл.: О. Пометун, Л. Пироженко]. К.: АПН, 2002. 136 с.
6. Клочко О.В. Використання інформаційно-комунікаційних технологій в аграрній освіті. Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми, 2016. № 44. С. 334–338.
7. Лукашук С. Віртуалізація як феномен освітнього простору. Психологічні перспективи, Вип. 38, 2021. С.163–176.
8. Луцик І. Г. Дидактичні умови інтерактивного навчання предметів суспільно-гуманітарного циклу в педагогічних коледжах: автореф. Дис. На здобуття наук. Ступеня канд. Пед. Наук : спец. 13.00.09 «Теорія навчання / І. Г. Луцик. Кривий Ріг, 2011. 20 с.
9. Про затвердження Положення про дистанційне навчання. Наказ МОН № 466 від 25.04.13 року
10. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання: [наук.-метод. Посібн. / О.І. Пометун, Л.В. Пироженко; за ред. О.І. Пометун]. К.: Вид-во А.С.К., 2004. 192 с.
11. Теорія та практика змішаного навчання : монографія / В. М. Кухаренко, С. М. Березенська, К. Л. Бугайчук, Н. Ю. Олійник, Т. О. Олійник, О. В. Рибалко, Н. Г. Сиротенко, А. Л. Столяревська; за ред. В. М. Кухаренка. Харків: «Міськдрук», НТУ «ХП», 2016. 284 с.
12. Товканець Г.В. Особливості застосування кейс-методу у процесі професійної підготовки майбутнього фахівця. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія “Педагогіка, соціальна робота”. Випуск 20. С.148-150.
13. Bevzo G., Vyshkivska V., Titarenko I. Blended Learning: Features of Application in the Modern Educational System. Intellectual Archive. Toronto: Shiny Word.Corp. (Canada). 2021. Vol.10. No. 4. Pp.124-133.

References:

1. Vyshkivska V., Patlaichuk O., Kinash A. Tekhnolohizatsiia protsesu navchannia u ZVO yak zasib fundamentalizatsii vyshchoi osvity [Technologization of the learning process in higher education institutions as a means of fundamentalizing higher education] . Molod i rynek. 2023. № 5(213). S.94 -99.
2. Dystantsiine ta zmishane navchannia v shkoli. Putivnyk [Distance and mixed learning at school. Guidebook]/ Uporiad. Vorotnykova I. P. Kyiv: Kyiv. Un-t im. B. Hrinchenka. 2020. 48 s. [in Ukrainian].
3. Innovatsiini tekhnolohii v suchasnomu osvitnomu prostori [Innovative technologies in the modern educational space]: kolektyvna monohrafiia / Za zah. Redaktsiiei H.L. Yefremovoi. Sumy: Vyd-vo SumDPU imeni A. S. Makarenka, 2020. 444 s. [in Ukrainian].
4. Innovatsiini pedahohichni tekhnolohii u trudovomu navchanni [Innovative pedagogical technologies in labor education] / [Zah. Red. O.M. Kobernyka, H.V. Tereshchuka]. Uman: SPD Zhovtyi, 2008. 212 s. [in Ukrainian].
5. Interaktyvni tekhnolohii navchannia: teoriia, praktyka, dosvid [Interactive learning technologies: theory, practice, experience]: [metod. Posibn.] / [Avt. Ukl.: O. Pometun, L. Pyrozhenko]. K.: APN, 2002. 136 s. [in Ukrainian].
6. Klochko O.V. Vykorystannia informatsiino-komunikatsiinykh tekhnolohii v ahrarnii osviti [Use of information and communication technologies in agricultural education]. Suchasni informatsiini tekhnolohii ta innovatsiini metodyky navchannia u pidhotovtsi fakhivtsiv: metodolohiia, teoriia, dosvid, problemy. 2016. № 44. S. 334–338. [in Ukrainian].

7. Lukashuk S. Virtualizatsiia yak fenomen osvithnoho prostoru [Virtualization as a phenomenon of educational space]. *Psykhologichni perspektyvy*, Vyp. 38, 2021. S.163–176. [in Ukrainian].

8. Lutsyk I. H. Dydaktychni umovy interaktyvnoho navchannia predmetiv suspilno-humanitarnoho tsyklu v pedahohichnykh koledzhakh [Didactic conditions of interactive teaching of subjects of social and humanitarian cycle in pedagogical colleges]: avtoref. Dys. Na zdobuttia nauk. Stupenia kand. Ped. Nauk : spets. 13.00.09 «Teoriia navchannia / I. H. Lutsyk. Kryvyi Rih, 2011. 20 s. [in Ukrainian].

9. Pro zatverdzhennia Polozhennia pro dystantsiine navchannia [On the approval of the Regulation on distance learning]. *Nakaz MON № 466 vid 25.04.13 roku*[in Ukrainian].

10. Suchasnyi urok. Interaktyvni tekhnolohii navchannia [Modern lesson. Interactive learning technologies]: [nauk.-metod. Posibn. / O.I. Pometun, L.V. Pyrozhenko; za red. O.I. Pometun]. K.: Vyd-vo A.S.K., 2004. 192 s. [in Ukrainian].

11. Teoriia ta praktyka zmishanoho navchannia [Theory and practice of blended learning]: monohrafiia / V. M. Kukharenko, S. M. Berezenska, K. L. Buhaichuk, N. Yu. Oliinyk, T. O. Oliinyk, O. V. Rybalko, N. H. Syrotenko, A. L. Stoliarevska; za red. V. M. Kukharenka. Kharkiv : «Miskdruk», NTU «KhPI», 2016. 284 s. [in Ukrainian].

12. Tovkanets H.V. Osoblyvosti zastosuvannia keis-metodu u protsesi profesiinoi pidhotovky maibutnoho fakhivtsia [Peculiarities of using the case method in the process of professional training of a future specialist]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Seriia "Pedahohika, sotsialna robota"*. Vypusk 20. S.148-150. [in Ukrainian].

13. Bevzo G., Vyshkivska V., Titarenko I. Blended Learning: Features of Application in the Modern Educational System. *Intellectual Archive*. Toronto: Shiny Word.Corp. (Canada).2021. Vol.10. No. 4. Pp.124-133. [in English].